

על פנימיות

קטעים מתוך שיחה פנימית

פורמלית בלבד בצעירותו. אנו חייבים להגיע אל בנינוער אלה, למיינבם, להפכם לקצינים — ואף להשקיע בהם השכלה על חשבון צה"ל...

וכאן אני מרשה לעצמי לעוץ לצה"ל עצה אחת ויחידה. לי נראה כי כדאי לבטל את הפנימיה הצבאית שע"י בית הספר הריאלי בחיפה — ולהקים במקומה בית-ספר לקציני קבע של צה"ל, ע"י הטכניון העברי שבחיפה. לבית-ספר זה, שהלימודים בו יימשכו 4-3 שנים, יישלחו מש"קים משירות החובה בצה"ל — לאחר שיתנדבו, ולאחר שיוכיחו עצמם תחילה כמש"קים טובים. אם יהיה צורך — ניתן יהיה לפתוח ליד בית-הספר לקצינים גם כיתה-מכינה שתכין מועמדים אשר לא סיימו בשעתם בית-ספר. תיכון. נראה לי כי שיטה מעין זו תהיה טובה הרבה יותר מזאת הנהוגה כיום — על אף שזו מאפשרת לחלק לא קטן מהקצינים הצעירים ללמוד 4-5 שנים בטכניון ובאוניברסיטה במסגרת אורחית. בית-ספר כזה יהיה מעין, ואסט-פוינט שלנו; ומאמין אני כי אם נתחיל בכך — יהיה בידינו להקים בעתיד מוסד כזה אף ליד האוניברסיטה — ואולי אפילו להקים לנו מוסד פנימי כזה בתוך צה"ל.

סא"ל ד. ג.

פניתו של המטה-הכללי אל ההתישבות-העובדת לשם מילוי הצרכים הדחופים בקצונה צעירה — היא, בעצם, הליכה בקו ההתנגדות הקלה ביותר. בני הקיבוץ והמושב ממלאים שליחות לא יותר קטנה אף בהיותם חברים נאמנים בישר-ביהם. אפשר, כמובן, לבוא להתישבות-העובדת ולתבוע ממנה — והריהי נותנת, אמנם. אולם צריך היה להשקיע מאמץ רב-יותר בכיוונים אחרים. הריני מתכוון במיוחד לפנימיה הצבאית; אולם לא-רדוקא לפנימיה במתכונתה הנוכחית, אשר אחוז לא קטן של בוגריה אינו נוטה להישאר בצבא — היות ויד הוריהם משגת לשלחם ללימודים גבוהים. הצבא צריך ליטול נערים מוכשרים מן הפרברים, משיכוני עולים חדשים, ממשפחות המטופלות בילדים רבים — ולאפשר להם לימודים תיכוניים ללא כל תשלום. בתנאי פנימיה. פנימיה שכזאת — היא העשויה להוציא אחוז גדול יותר של מועמדים לשירות בצבא-הקבע.

באחד מבתי-הספר של צה"ל נערך לפני חדשים מעטים, במסגרתו של „ערב סגור“, דיון פנימי חפשי שעמד בסימן האמרה-השאלה: „השירות בצה"ל — שליחות או משלח-יד“. יתכן כי הדברים שנאמרו באחדים מהנושאים העיקריים יבואו גם לידי ביטוי בכתב. אך ישנו ענין גם באחדים מן הציונים וההערות שהושמעו, כדרך-אגב, בעניינים שלא היו מרכזיים בשיחה, אשר נודעת להם חשיבות לא-מבוטלת. מובאים כאן שלושה קטעים קצרים מן הדיון, אשר המשותף שבהם הוא הנגיעה בסוגית החינוך הצבאי ב„פנימיה“ — בעיותיו ואפשרויותיו גם יחד. המגמות וההצעות מזליכות לכאורה, בכיוונים שונים-למדד. אך יתכן ויש בכל אחת מהן כדי לרענן במשהו את מחשבתנו הצבאית-החינוכית. כי העיקר בהן איננו בדברים בהן הן סותרות אחת את השניה כי אם באלה בהן הן מוסיפות זרע-זו.

*

רס"ני י. כ.

„דומני כי, רציים' אנו יותר מדי אחרי בוגרי כיתות-שמיניות, אחרי הילדים עם הבגנוה'. ואני שואל: האם מעשה נכון זה שאנו עושים? האם לא מוטב היה לנו להעדיף נער מבית-פועלים, שקיבל חינוך ציוני וטוב, אבל אשר בגלל מצוקה כספית לא יכול היה לרכוש לעצמו השכלה מספקת — ואנו ניתן לו בצבא במשך הזמן את ההשכלה הזאת, ואולי אף יותר מזה? שכן סבורני כי כאלה עדיפים על נערים שאפשר נכנסו לצבא אך ורק בשל הסיכוי כי יוכו, עקב-כך, להשכלה אוניברסיטאית — ומי יודע אם לא יתחילו הם שוב, מאוחר יותר, לתור אחרי „גיזבים' למיניהם. מי יודע האם דוקא טיפוס כזה של נער, באם יפנה אלינו בעתיד, יהיה מוכשר בגמר קורס-הקצינים, להיות מפקדה של מחלקה בשדה?“

סא"ל מ. פ.

„מה שאמר כ. — הם לדעתי דברי אלוהים חיים. האמת היא שאין כל בטחון כי העלילת' האמתית של הנוער בישראל זהה וחופפת דוקא לבוגרי הגימנסיות ולהם בלבד. ודאי הוא כי קיים, חומר-אנושי מעולה, העשוי להיכלל במסגרת צבא-קבע לתועלתו של צה"ל, אם-כי הגיע להשכלה